

Διαγώνισμα Έκθεσης Β' Λυκείου

Επιμέλεια Θεμάτων

Αγγέλη Μαρία

ΧΕΙΡΩΝΑΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Η εργασία διακρίνεται σε πάμπολλα είδη, ανάλογα με το χώρο όπου ασκείται (επιστημονική, σχολική, κοινωφελής, κ.τ.λ.) και ανάλογα με τους φορείς που την ασκούν (ατομική, ομαδική, κ.τ.λ.). Μια γενικότερη, όμως, διάκριση της εργασίας είναι σε χειρωνακτική (ή σωματική) και σε διανοητική (ή πνευματική).

Η διάκριση σε χειρωνακτική και μη χειρωνακτική (διανοητική) εργασία αποτελεί βασική **προϋπόθεση** για την κοινωνική (ταξική) θέση ενός ατόμου. Αυτό συμβαίνει σε όλες τις ανταγωνιστικές κοινωνίες (όπου υπάρχουν κοινωνικές, οικονομικές, ταξικές αντιθέσεις). (...) Ιστορικά ο χειρωνακτας δεν είχε διευθυντική θέση, είχε χαμηλότερο μισθό, δεν είχε (ή είχε ελάχιστη) ιδιοκτησία, βρισκόταν σε κατώτερη κοινωνική θέση από το μη χειρωνακτα. Αυτό ήταν ιδιαίτερα **εμφανές** στην πορεία γέννησης και ανάπτυξης της καπιταλιστικής κοινωνίας. Παρόλο που σήμερα η κατάσταση έχει διαφοροποιηθεί (η διάκριση αυτή δεν είναι τόσο σαφής, π.χ. με την είσοδο της υψηλής τεχνολογίας στην παραγωγή ή τη χαμηλή κοινωνική θέση ανθρώπων που ασκούν διανοητική εργασία, όπως οι **δημόσιοι** υπάλληλοι, οι λογιστές κ. ά.). Ωστόσο η διάκριση αυτή εξακολουθεί να αποτελεί βασικό **τεκμήριο** για το "κοινωνικό **γόητρο**" των εργαζομένων. (...)

Ο άνθρωπος έχει και υλική-σωματική και ψυχοπνευματική οντότητα σε ένα όλον αδιαίρετο. Επομένως, τίποτε, καμιά ενέργεια ή εργασία του ανθρώπου δεν είναι μόνο σωματική ή μόνο πνευματική. Και, όπως κανείς δεν μπορεί να ισχυριστεί ότι το σώμα υπερτερεί του πνεύματος ή το αντίθετο, έτσι κανείς δεν μπορεί, χωρίς παράλογες υπεραπλουστεύσεις, να θεωρήσει πιο αξιότιμη την πνευματική εργασία από τη χειρωνακτική ή το αντίθετο. (...)

Ιδιαίτερα στην εποχή μας, όπου η επιστήμη και η υψηλή τεχνολογία εφαρμόζονται με ρυθμό ταχύτατο στην παραγωγική διαδικασία και στον τομέα των υπηρεσιών, η χειρωνακτική και η μη χειρωνακτική εργασία τείνουν να "βρεθούν" σε μια νέα σύνθεση και ν' αποκτήσουν καινούρια, πρωτότυπα και ανεξερεύνητα ακόμη χαρακτηριστικά (τι είναι, για παράδειγμα, ο χειριστής ενός ηλεκτρονικού υπολογιστή ή αυτός που ελέγχει ηλεκτρονικά ένα αυτοκίνητο;).

Π. Γιακουμής, φιλόλογος και συγγραφέας

Θέματα

(A) Να σχηματίσετε την περίληψη του κειμένου σε 60-70 λέξεις.

Μονάδες : 25

(B1) Να αναγνωριστεί το είδος της σύνταξης (ενεργητικής ή παθητικής) στις παρακάτω προτάσεις και να μετατραπεί η καθεμιά σύνταξη στην άλλη. Γιατί ο συγγραφέας επέλεξε αυτή την σύνταξη ;

α. Η εργασία διακρίνεται από την κοινή γνώμη σε πάμπολλα είδη, ανάλογα με το χώρο όπου ασκείται από τους φορείς της.

β. Κανείς δεν μπορεί, χωρίς παράλογες υπεραπλουστεύσεις, να θεωρήσει πιο αξιότιμη την πνευματική εργασία από τη χειρωνακτική ή το αντίθετο.

γ. Στην εποχή μας οι επιχειρήσεις εφαρμόζουν την επιστήμη και την υψηλή τεχνολογία με ρυθμό ταχύτατο στην παραγωγική διαδικασία.

Μονάδες : 10

(B2) Με ποιους τρόπους αναπτύσσεται η 2η παράγραφος του κειμένου; Να βρεθούν τα δομικά της μέρη.

Μονάδες : 10

(B3) Να βρείτε τις διαρθρωτικές λέξεις της 2ης παραγράφου και να εντοπίσετε τις νοηματικές σχέσεις που εξυπηρετούν.

Μονάδες : 5

(B4) Να αντικαταστήσετε με συνώνυμες τις έντονα τυπωμένες λέξεις της 2ης παραγράφου: *προϋπόθεση, εμφανές, δημόσιοι, τεκμήριο, γόητρο.*

Μονάδες : 5

(B5) Να βρείτε αντώνυμα για τις υπογραμμισμένες λέξεις της 3ης παραγράφου: *υλική, αδιαίρετο, υπερτερεί, παράλογες, αξιότιμη.*

Μονάδες : 5

(Γ) Στις μέρες μας πολλοί άνθρωποι διστάζουν να δραστηριοποιηθούν σε χειρωνακτικές εργασίες, θεωρώντας τις κατώτερες και υποτιμητικές, αν και οι πνευματικές έχουν το μεγαλύτερο ποσοστό ανεργίας. Σε ένα άρθρο σας στην εφημερίδα του σχολείου σχολιάστε γιατί οι νέοι επιλέγουν επαγγέλματα που δεν έχουν επαγγελματική αποκατάσταση και τι πρέπει να κάνει η πολιτεία έτσι ώστε να μειώσει τα ποσοστά ανεργίας στη χώρα μας. (350-400 λέξεις)

Μονάδες : 40